

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
II МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан II медичного факультету
доцент Полковников Ю.Ф.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг»

Підготовки	магістра
Галузі знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	224 «Технології медичної діагностики та лікування»
Освітня програма	«Лабораторна діагностика»
Кваліфікації професійної	«Лікар-лаборант»

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні Студентської Ради

Протокол № 01/06
від «05» червня 2024 р

РОЗГЛЯНУТО
на засіданні спільної Вченої
Ради I, II, III медичних та I, II
міжнародного факультетів
Протокол № 9 від «05» червня 2024 р.

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг»

Підготовки	магістра
Галузі знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	224 «Технології медичної діагностики та лікування»
Освітня програма	«Лабораторна діагностика»
Кваліфікації професійної	«Лікар-лаборант»

Контактна інформація:

Викладач: старший викладач Петрихін Валерій Петрович

e-mail: petrihin.vp@gmail.com

кафедра: соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права

адреса: 69035, м. Запоріжжя, пр. Маяковського, 24.

Анотація курсу:

Семестр(и): 9

Обсяг модуля: загальна кількість годин – 90 год., з них лекції – 14 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 58 год., кількість кредитів ЄКТС – 3.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» є набуття магістрантами системи базових знань про економіку охорони здоров'я, основні методи управління маркетингом, ринковий механізм функціонування системи лабораторної служби, методику розрахунку вартості лабораторних досліджень; базові знання про медичне страхування та його економічні аспекти, кошторис лікувального закладу, лабораторії.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» є

- **оволодіти** базовими знаннями економіки охорони здоров'я та маркетингу медичних послуг ;
- **розраховувати** вартість дослідження;
- **брати участь** у ціноутворенні в системі надання платних медичних послуг;
- **проводити** маркетингове дослідження;
- **визначати** та аналізувати основні показники господарської діяльності закладів охорони здоров'я;
- **оцінювати** організацію та проведення економічного та фінансового аналізу діяльності закладів охорони здоров'я;
- **розробляти** методику проведення маркетингового дослідження ринку охорони здоров'я.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

• *Інтегральна*

Здатність вирішувати типові і складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

• *Загальні:*

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

- Здатність до здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 - Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
 - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.
 - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
 - Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
 - Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо.
- *Спеціальні (фахові, предметні):*
 - Здатність визначати стратегії маркетингу, які забезпечать максимальне задоволення потреб населення у стоматологічній допомозі;
 - визначати цінову політику, спрямовану на реалізацію стратегічних і оперативних завдань стоматологічного закладу;
 - розробляти бізнес-план підприємницької діяльності у сфері надання стоматологічних послуг;
 - визначати страховий тариф при добровільному медичному страхуванні;
 - нараховувати заробітну плату персоналу стоматологічних закладів;
 - визначати та оцінювати основні показники господарської діяльності стоматологічних закладів;
 - оцінювати економічну ефективність медичних технологій.

• **спеціальні (фахові, предметні):**

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст та ключові питання економіки охорони здоров'я, їх особливості у медичних закладах різних форм власності;
- сутність фінансового менеджменту в роботі медичних закладів;
- основні ціноутворюючі чинники;
- механізми формування та регулювання цін в охороні здоров'я;
- сутність медичного страхування;
- сутність економічного аналізу в системі охорони здоров'я;

вміти:

- інтерпретувати дію економічних законів в системі охорони здоров'я та вирізняти основні економічні категорії;
- визначати обсяг амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної, швидкої медичної допомоги;
- вміти проводити комплексне маркетингове дослідження ринку послуг охорони здоров'я;
- розробляти управлінські рішення, спрямовані на задоволення потреб населення в медичній допомозі ;
- складати бізнес-план медико-виробничого підприємства;
- складати кошторис медичного закладу;
- визначати і оцінювати фінансовий стан та основні результати фінансової діяльності медичних підприємств та

державних закладів, які здійснюють госпрозрахунок;

- визначати страховий тариф при добровільному медичному страхуванні;
- визначати і аналізувати економічну ефективність медичних технологій;
- проводити аналіз медичної, соціальної та економічної ефективності надання медичної допомоги;

- визначати і оцінювати фінансовий стан медичного закладу.

мати поняття про:

- методи планування в системі охорони здоров'я
- правові засади підприємницької діяльності
- сутність підприємництва та основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності;
- основні показники господарської діяльності закладів охорони здоров'я;

2. Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і пост реквізити):

Вивчення здійснюється протягом одного семестру на V курсі навчання.

Заняте 1. Економіка охорони здоров'я.

Теоретичні та організаційні засади економіки охорони здоров'я, складається з 5 тем, загальна кількість годин – 26, у т.ч. 8 год. лекційних, 8 практичних та 10 СРС.

Тема 1. Теоретичні та організаційні засади економіки охорони здоров'я. Методи планування в системі охорони здоров'я.
Тема 2. Економічний аналіз діяльності лабораторних та діагностичних закладів.
Тема 3. Фінанси в охороні здоров'я
Тема 4. Методика визначення медичної, соціальної і економічної ефективності діяльності лабораторних та діагностичних закладів медичних установ.
Тема 5. Медичне страхування. Методика визначення страхового тарифу при добровільному та обов'язковому медичному страхуванні.

Заняте 2. Маркетинг медичних послуг. Складається з 4 тем, загальна кількість годин – 28, у т.ч. 8 год. лекційних, 8 практичних та 10 СРС.

Тема 6. Засади маркетингу медичних послуг. Організація маркетингової діяльності медичних закладів.
Тема 7. Методика складання бізнес-плану при організації підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.
Тема 8. Методика складання кошторису в закладах охорони здоров'я. Методи ціноутворення і регулювання цін в системі охорони здоров'я.
Тема 9. Методика розрахунку заробітної плати медичному персоналу. Методика проведення фінансового аналізу господарської діяльності медичного підприємства.
Підсумковий контроль

3. Індивідуальні завдання

4. Методи навчання

Методами навчальної роботи, згідно з програмою та навчальним планом, є:

- ✓ лекції;
- ✓ практичні заняття;
- ✓ самостійна робота студентів;
- ✓ консультації;
- ✓ індивідуальна робота викладачів зі студентами.

5. Види та методи контролю:

- ✓ усний (вхідний) контроль теоретичних знань;
- ✓ практична (письмова) перевірка вмінь студентів оформляти державні медичні статистичні облікові та звітні документи;
- ✓ тестовий метод перевірки знань;

- ✓ програмований (система RATOS) комп'ютерний контроль;
- ✓ підсумковий модульний (вихідний) контроль знань.

6. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, модульний контроль,

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) - 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів (60%), за результатами модульного підсумкового контролю - 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує студент, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує студент, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує студент, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує студент, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною п'ятибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. Конвертація проводиться перед підсумковим модульним контролем.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів за КМСОНП

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	110	3,97-4,0	85
4,93-4,96	109	3,93-3,96	84
4,89-4,92	108	3,89-3,92	83
4,85-4,88	107	3,85-3,88	82
4,81-4,84	106	3,81-3,84	81
4,77-4,8	105	3,77-3,80	80
4,73-4,76	104	3,73-3,76	79
4,69-4,72	103	3,69-3,72	78
4,65-4,68	102	3,65-3,68	77
4,61-4,64	101	3,61-3,64	76
4,57-4,6	100	3,57-3,60	75
4,53-4,56	99	3,53-3,56	74
4,49-4,52	98	3,49-3,52	73

4,45-4,48	97	3,45-3,48	72
4,41-4,44	96	3,41-3,44	71
4,37-4,4	95	3,37-3,40	70
4,33-4,36	94	3,33-3,36	69
4,29-4,32	93	3,29-3,32	68
4,25-4,28	92	3,25-3,28	67
4,21-4,24	91	3,21-3,24	66
4,17-4,20	90	3,17-3,20	65
4,13-4,16	89	3,13-3,16	64
4,09-4,12	88	3,09-3,12	63
4,05-4,08	87	3,05-3,08	62
4,01-4,04	86	3,01-3,04	61
		3,0	60

Індивідуальна робота студентів оцінюється за кожен вид роботи з урахуванням якості її виконання. До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу (СНТ, публікації та ін.) – не більше **10 балів**.

Таблиця для оцінки індивідуальної роботи студентів

№ п.п.	Вид роботи	Кількість балів
1.	Участь у роботі СНТ на кафедрі	2 бали
2.	Підготовка та захист реферату з заданої теми	2 бали
3.	Участь у підготовці методичних матеріалів кафедри (схем, таблиць, стендів)	3-4 бали
4.	Підготовка доповіді та виступ на студентської наукової конференції:	
	- кафедральної	3 бали
	- університетської та регіональної	4 бали
	- республіканської	5 балів
5.	Отримання призового місця та нагороди на конференції та олімпіаді:	
	- університетської	5 балів
	- регіональної	6 балів
	- республіканської	7 балів

Індивідуальна робота студентів оцінюється за кожен вид роботи з урахуванням якості її виконання. До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу (СНТ, публікації та ін.) – не більше **10 балів**. Конкретна кількість балів за індивідуальну роботу визначається і залежить від рівня, на якому вона виконана (кафедральний, університетський, регіональний, або державний тощо). Заохочувальні бали за рішенням Вченої ради факультету додають до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ЗВО МОЗ України та інше.

В жодному разі кількість балів за поточну успішність не може перевищувати **120 балів**, крім дисциплін, формою контролю яких є **залік**, а максимальна кількість балів становить **200 балів**. В даному випадку ПМК не проводиться, а розрахунок балів здійснюється за формулою: $CA(\text{середня арифметична}) : 5 \cdot 200$.

Оцінка з дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік, базується виключно на результатах оцінювання поточної діяльності та виражається за двобальною шкалою: «**зараховано**» або «**не зараховано**»

Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність не менше 110 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають студентів, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення підсумкового модульного контролю має бути стандартизованою і включати контроль

теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми підсумкового модульного контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів), мають пройти повторне навчання з відповідного модуля. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за чотирибальною шкалою

Кількість балів	Оцінка за чотирибальною шкалою
170-200	Відмінно
140-169,99	Добре
110-139,99	Задовільно
Менше 110	Незадовільно

Студенти, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

14. Методичне забезпечення: підручники, посібники, методичні рекомендації з тем практичних, семінарських та лабораторних занять, конспекти лекцій, бази тестових завдань та зразки ситуаційних задач, перелік питань до поточного контролю і диференційного заліку, завдання для самостійної роботи, перелік питань до модульного контролю, макети, муляжі, наочні прилади, матеріальне, лабораторне та інше обладнання кафедри.

15. Рекомендована література

Базова

1. Громадське здоров'я: Підручник для студ. вищих мед. навч. закл. /В.Ф.Москаленко, О.П.Гульчій, Т.С.Грузева [та ін.] – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 560 с.
2. Економіка охорони здоров'я: підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, В. В. Таран та ін.; під ред. В. Ф. Москаленка. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 288 с.
3. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф.Москаленко [та ін.]; за ред. В.Ф.Москаленка, В.Г.Бардова, О.П.Яворовського. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 200 с.
4. Экономика здравоохранения: учебник / В. Ф. Москаленко, В. В. Таран, О. П. Гульчій и др. / под ред. В. Ф. Москаленко. – Винница: Нова Книга, 2010. – 144 с.
5. Економічний аналіз використання ресурсів у системі охорони здоров'я / За загальною редакцією проф. В.Д.Парія / Навч. посібн. - Житомир: «Полісся», 2015. - 148 с.

Допоміжна

6. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.
7. Москаленко В.Ф., Грузєва Т.С., Іншакова Г.В. Право на охорону здоров'я у нормативно-правових актах міжнародного та європейського рівня. – Контраст, 2006,– 296 с.
8. Health Economics: textbook / V. Moskalenko, V. Taran, O. Hulchiy [et al] ed by V. Moskalenko. – Vinnytsia: Nova Knyha, 2010. – 112 p.
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування діагностично-споріднених груп та визначення вартості медичних послуг на їх основі: наказ МОЗ України від 22.11.2013 р. № 996 [Електронний документ]. - Режим доступу: lirp:/Аллл/л/. moz.Rov.ua/ua/portal/dn201311220996.html.
10. Про затвердження плану заходів МОЗ України з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами - з іншої на 2014-2017 роки : наказ МОЗ України від 16.12.2014 р. № 959 [Електронний документ]. - Режим доступу:<http://www.moz.gov.ua>.

15. Інформаційні ресурси

1. social.medicine.dsmu.edu.ua
2. socmed.narod.ru
3. [medfind.ru>modules/sections/index.php](http://medfind.ru/modules/sections/index.php)
4. elib.org.ua
5. upk.org.ua
6. www.rada.gov.ua
7. www.moz.gov.ua
8. www.kmu.gov.ua
9. www.who.int
10. <http://www.health-rights.org>
11. www.wma.net